

Ecologisch Onderzoek Dammekade Boskoop

Eindrapportage
Uitgave: juni 2018

Watersnip-rapport 17A033

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek Dammekade Boskoop
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	17A033
Datum uitgave	juni 2018
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Dammekade 1 2771 ND Boskoop
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. J. de Jong

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	TOETSINGSKADER	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	5
2.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	5
2.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	8
2.2.3	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	9
3	LOCATIEBESCHRIJVING	11
3.1	HUIDIGE SITUATIE	11
3.2	PLANNEN	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA	13
4.3	FAUNA	14
4.3.1	<i>Vogels</i>	14
4.3.2	<i>Vissen</i>	14
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	14
4.3.4	<i>Reptielen</i>	15
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	15
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	16
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	21
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

Dhr. De Jong is voornemens een nieuwe woning op te richten op een perceel ten zuiden van Dammekade 1 te Boskoop. Dit perceel bestaat momenteel uit grasland. De woning kan gebouwd worden in het kader van de Ruimte-voor-ruimte regeling. Hiervoor moeten twee schuren op het perceel van Dammekade 3 afgebroken worden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgethaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei 2017 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregime soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het

geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 1).

Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kan een ontheffingsaanvraag voorkomen.

Figuur 1: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn

jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden, 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' bevinden zich op respectievelijk 3,2 km ten noordoosten en 3,2 km ten zuidoosten van de planlocatie. Vanwege de afstand tot de plangebieden zullen de geplande werkzaamheden geen directe invloed hebben op deze Natura2000-gebieden. Doordat er agrarische bedrijvigheid verdwijnt, om plaats te maken voor een woning zal er minder stikstofuitstoot plaatsvinden.

Doelsoorten van het gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofkever, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend. Doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Slobeend, Kleine zwaan en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. De planlocatie ligt binnen de actieradius van deze doelsoorten en is door de openheid en de hoeveelheid water ook geschikt als foerageergebied voor deze soorten. Er is echter in de directe omgeving van het plangebied voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Daarnaast komt de nieuwe woning binnen het reeds aanwezige bebouwingslint. De foeragerende vogels houden doorgaans ruim afstand van bebouwing. Deze afstand zal niet groter worden door de nieuwbouw van de woning. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn daarom niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Binnen het plangebied is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur 2). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de schuren en de bouw van een woning zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 2: De ligging van het plangebied (rode contour) t.o.v. de NNN en de Natura2000-gebieden. (Bron: <http://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM/>)

2.2.3 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied wel aanwezig. Het plangebied ligt in een belangrijk weidevogelgebied. Weidevogelgebied is alleen compensatieplichtig als het gaat om de uitbreiding van infrastructuur of de bouw van een nieuwe woonwijk. De bouw van één woning is dus niet compensatieplichtig. De nieuwe woning komt direct langs de weg. Hier bevinden zich geen weidevogels, omdat in de regel niet direct langs een weg gaan zitten. Ook zoeken weidevogels geen broedlocatie direct achter een agrarisch bedrijf of achter een woning. Ze zullen zich dus nu al op geruime afstand van de woning op Dammekade 1 en van het bedrijf achter Dammekade 3 bevinden (zie paragraaf 4.3.1). De nieuwbouw komt in een reeds bestaand bebouwingslint en zal niet verder naar achteren het gebied in komen. Er zal daarom geen schade veroorzaakt worden aan broedende weidevogels en dus aan het belangrijk weidevogelgebied. Geadviseerd wordt om de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om verstoring te voorkomen.

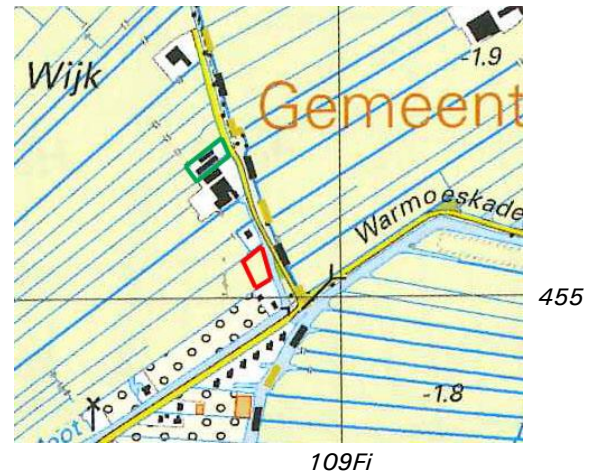
Figuur 3: De ligging van het plangebied (rode contour) t.o.v. belangrijk weidevogelgebied. (bron: <http://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM/>)

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten; 108, 455. Het plangebied (locatie 1) ligt ten zuiden van Dammekade 1 en bestaat uit grasland. Aan de noord-, oost-, en zuidkant wordt het perceel begrensd door sloten. Aan de westkant loopt het grasland door richting de Zijdesloot. De Dammekade ligt aan de oostkant van het plangebied.

De schuren die afgebroken worden staan aan de noordkant van Dammekade 3 (locatie 2). Het zijn twee relatief lage schapenschuren. Eén van de schuren (zuid) is opgebouwd met hout en heeft een golfplaten dak. De andere schuur (noord) heeft wanden van betonsteen en ook een golfplaten dak. Het perceel is grotendeels verhard. Aan de oostkant ligt een kleine schapenweide. Op dit perceel staat aan de zuidkant een rij grote bomen. Ook aan de oost- en westkant staan enkele grote bomen.

Figuur 4: Plangebied (rode contour) en locatie af te breken schuren

3.2 Plannen

Dhr. De Jong is voornemens een woning te bouwen ten zuiden van Dammekade 1 te Boskoop. De woning zal ontsloten worden op de Dammekade. De aanwezige sloten blijven behouden. De woning mag gebouwd worden in het kader van de Ruimte-voor-ruimte regeling. Hiervoor worden twee schuren ten noorden van Dammekade 3 afgebroken.

Figuur 5: Overzicht bouwlocatie (rood) en locatie van de schuren (blauw). (Bron: www.google.nl/maps)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 5 mei 2017 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens deze inventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Op locatie 1, het grasland, zijn verschillende algemene plantensoorten waargenomen, zoals Kruipende boterbloem, Geknikte vossenstaart, Paardenbloem, Pinksterbloem, Hondsdraf, Speenkruid, en Engels raaigras. Langs de oever van de sloot is Gele lis, Moeraszegge, Waterzuring, Pijptorkruid en Gele waterkers aangetroffen. In de sloot zelf is op een enkele locatie Veenwortel waargenomen.

Aan de zuidkant van de schuren staat een rij bomen. Deze bestaan o.a. uit Es, Els en Kastanje. Aan de noordkant staat een rij knotwilgen. Aan de voorzijde van het perceel, nabij de Dammekade, staat een grote Es. Aan de achterzijde van het perceel staat een Schietwilg.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 6: Zegge langs de oever van de sloot

Figuur 7: Meerkoetnest met eieren in de oever van locatie 1

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Tjiftjaf, Groenling, Vink, Witte kwikstaart en Boerenwaluw. In de oever op locatie 1 ligt een meerkoetnest met eieren. In een sloot nabij de schuren is een Wilde eend aangetroffen met jongen. In de graslanden rond het plangebied is Grutto (op >200 meter) en Blauwe reiger waargenomen. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Binnen het plangebied, op locatie 2, is de Huismus aangetroffen. Er zitten volop mussen in de grote, hoge schuur op het perceel van Dammekade 3. Hier is geschikt leefgebied aanwezig. Dit leefgebied blijft behouden. De schuur van Dammekade 3 is hoger dan de schuren die afgebroken gaan worden, waardoor deze geschikt is voor de Huismus. In de schuren van locatie 2 zijn geen nesten van de Huismus aangetroffen. Er zijn geen mogelijkheden voor de Huismus om onder de golfplaten daken te gaan zitten. De Gierzwaluw is niet aangetroffen binnen het plangebied. De schuren zijn te laag voor de Gierzwaluw, die zich uit het nest moet kunnen laten vallen om op te stijgen. De golfplaten daken zijn ook niet geschikt voor de Gierzwaluw om onder te broeden.

In de Es aan de voorzijde van locatie 2 zit één steenuilenkast. De bomen en bosschage aan de noordoostkant van het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor de Steenuil. Het is niet bekend of er daadwerkelijk een Steenuil in de kast broedt. Deze boom staat echter ruim buiten de invloedsfeer van de stallen. In de af te breken schuren zijn geen sporen aangetroffen die erop wijzen dat de schuren gebruikt worden als schuil- of rustplaats door de Steenuil (of andere uilensoorten). Daarnaast zijn er voldoende alternatieven in de schuren die overeind blijven. De werkzaamheden met betrekking tot de sloop van de stallen zal geen schade veroorzaken aan de Steenuil.

In de aanwezige bomen zijn geen nesten van andere jaarrond beschermde roofvogels en uilen aangetroffen. Er worden verder geen jaarrond beschermde nesten verwacht in en rond het plangebied.

4.3.2 Vissen

Er worden, op basis van de bureaustudie, in de sloten binnen het plangebied geen beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Groene kikker, Bruine kikker, Meerkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in de provincie Zuid-Holland.

Tevens blijkt uit de bureaustudie dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') in en rond het plangebied voorkomt (0-1km).

De Rugstreeppad is in 2013 door Royal HaskoningDHV aangetroffen nabij de stallen van Dammekade 3. Deze soort komt dus voor in de directe omgeving van het plangebied. Ook de bewoner van Dammekade 1, dhr. J. de Jong, ziet de Rugstreeppad regelmatig.

Locatie 1 is in zijn huidige staat, als weideperceel, niet geschikt als leefgebied voor de Rugstreeppad. Rondom de stallen van locatie 2 kan de Rugstreeppad wel voorkomen. Er zijn

op dit moment geen voortplantings- of overwinteringslocaties aanwezig binnen het plangebied. Er zijn geen geschikte plassen of poelen aangetroffen voor de voortplanting. Ook zijn er op het moment van onderzoek geen zand en/of hopen met stenen aangetroffen die kunnen dienen als overwinteringslocatie. Indien deze toch incidenteel aanwezig zijn dan zijn deze locaties niet voor langere tijd beschikbaar, omdat er voortdurend mee gewerkt wordt. Hierdoor zijn het geen geschikte overwinteringslocaties voor de Rugstreeppad.

Op het moment dat er echter werkzaamheden gaan plaatsvinden, waarbij sloopaafval blijft liggen of er extra zand aangebracht wordt kan het plangebied wel geschikt worden als voortplantings- en/of overwinteringsgebied.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het weideperceel (locatie 1) maakt onderdeel uit van intensief beheerd weidegebied. Dit weidegebied is daardoor minder geschikt als leefgebied voor de Ringslang. Er zijn geen voortplantings- of overwinteringslocaties aangetroffen. Locatie 2 is, door de aanwezigheid van stallen en verharding, ook geen geschikt leefgebied voor de Ringslang. Indien er incidenteel hopen met stenen aanwezig zijn, zijn deze door de voortdurende dynamiek niet geschikt als voortplantingslocatie. Ook hier zijn geen voortplantings- of overwinteringslocaties aangetroffen.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek is in het naburige weideperceel een Haas aangetroffen. Voor deze soort geldt een algemene vrijstelling. Uit de bureaustudie blijkt dat de Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis, Wezel, Woelrat (0-1km) en Konijn, Ree en Vos (1-5km) voorkomen in en rond het plangebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling.

Tevens blijkt uit de bureaustudie dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in en rond het plangebied (0-1km) en dat de Otter (wnb-hrl) voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Waterspitsmuis geeft de voorkeur aan schoon water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een rijk begroeide oever om in te jagen en te schuilen. Binnen het plangebied zijn geen geschikte oevers aanwezig. Er is niet voldoende watervegetatie aanwezig in de sloten rond het plangebied. De beperkt

Figuur 8: Af te breken schuur (zuid)

aanwezige vegetatie zorgt niet voor voldoende dekking. Het plangebied is door de afwezigheid van geschikt leefgebied ongeschikt voor de Waterspitsmuis. In 2013 is deze soort na uitgebreid vallen onderzoek van Royal Haskoning DHV ook niet aangetroffen in de polder waar het plangebied zich in bevindt. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Otter komt voor in de Nieuwkoopse plassen ten noordoosten van het plangebied. Deze soort geeft de voorkeur aan schoon en zoet water, zoals meren, plassen en rivieren, waar voldoende dekking, voedsel en rust te vinden is. Het plangebied voldoet, door de afwezigheid van oevervegetatie en groot open water niet aan deze eisen. De aanwezigheid van de Otter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor streng beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1km) en Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Locatie 1 is niet geschikt als leefgebied voor vleermuizen. Het open grasland biedt geen gelegenheid voor verblijven. Tevens is met minder geschikt als foerageergebied. De bomen langs de Dammekade zijn meer geschikt als foerageergebied. De sloten langs het plangebied zijn relatief smal. Hierdoor zijn ze niet geschikt voor soorten die foerageren boven het water. In de directe omgeving van het plangebied zijn bredere sloten die meer geschikt zijn als foerageergebied.

Op locatie 2 kunnen de aanwezige bomen geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Deze bomen blijven echter behouden en het foerageergebied blijft in tact. Eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen bevinden zich met name aan de noordoost- en oostkant van het plangebied, nabij de daar aanwezige bomen en struiken. Hier vinden geen werkzaamheden plaats. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de eventueel aanwezige vliegroutes.

Figuur 9: Detail dak en muur schuur (noord)

De rij met bomen binnen het plangebied zijn niet geschikt als verblijfplaats van boombewonende soorten. Deze bomen zijn niet dikker dan 30cm. Er zijn geen scheuren of kieren aangetroffen in de bomen die kunnen dienen als verblijfplaats. De grote Es en Schietwilg zijn ook niet geschikt. Ook hier zijn geen kieren en holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats. Tevens zijn er geen sporen (uitwerpselen, krijtsporen) aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten kan worden uitgesloten.

De eerste schuur, aan de zuidkant, is opgebouwd uit een golfplaten dak en houten wanden. Deze schuur is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Er is geen ruimte in het dak of de wanden aanwezig waar vleermuizen in kunnen gaan zitten. Tevens is het microklimaat niet constant genoeg. Door de dunne wanden kan het erg opwarmen en afkoelen. De tweede schuur, aan de noordkant, is opgebouwd uit een golfplaten dak en betonstenen muren. De muren zijn enkelwandig. Het dak is aan de binnenzijde strak afgetimmerd met houten platen. Er zijn geen invliegopeningen aanwezig. Ook in deze schuur is geen constant microklimaat aanwezig. Beide schuren zijn ongeschikt voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. De sloop van de schuren en de nieuwbouw van een woning zal geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de vleermuispopulaties in de omgeving.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en de Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in en rond het plangebied (0-1km).

De Groene glazenmaker is voor de voortplanting afhankelijk van de plantensoort Krabbenscheer. De levenscyclus van de Groene Glazenmaker vindt voor het grootste deel onder water en ten alle tijden op en rond Krabbenscheer plaats.

Deze plant was in 2015 aanwezig in de sloot direct langs de kade, nabij Dammekade 3. Ook de Groene glazenmaker is toen waargenomen. De Krabbenscheervegetatie is nu echter niet meer aanwezig, ook niet onder water. Ook in de andere sloten rond het plangebied is geen krabbenscheer aangetroffen. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker in het plangebied kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in sloten met een rijke, gevarieerde onderwatervegetatie. In de sloten rond het plangebied is geen rijke watervegetatie aangetroffen. De aanwezigheid van de Platte schijfhoren in het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de omgeving van het plangebied. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Groene kikker, Bruine kikker, Meerkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis, Wezel, Woelrat, Konijn, Ree en Vos) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten van Huismus en Gierzwaluw, die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. In de hoge schuren van Dammekade 3 zijn wel huismusnesten aangetroffen. Hier is ook geschikt leefgebied aanwezig. Dit leefgebied blijft behouden. Wel is er een Steenuilenkast aangetroffen in een boom ten noordoosten van de af te breken schuren. In de schuren zelf zijn geen sporen van uilen aangetroffen. De schuren worden niet gebruikt als rust- en/of schuilplek. Daarnaast bieden de gebouwen bij Dammekade 3 voldoende alternatief. De sloop van de schuren zal geen schade veroorzaken aan het leefgebied van de Steenuil. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Er worden, op basis van de bureaustudie, binnen de sloten van het plangebied geen beschermde vissen verwacht.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') in en rond het plangebied voorkomt (0-1 km). Beide locaties zijn op dit moment niet geschikt als voortplantings- en overwinteringsgebied door de afwezigheid van poelen en plassen en zand en/of puinhopen. Incidenteel aanwezige hopen met stenen zijn vanwege de kortstondige aanwezigheid niet geschikt als

overwinteringslocatie. Voortplantings- en overwinteringsgebied van de Rugstreeppad binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Op het moment dat de werkzaamheden beginnen en met name op locatie 1 hopen zand/grond braak lopen te liggen wordt het plangebied wel geschikt als voortplantings- en overwinteringsgebied. Er dient voorkomen te worden dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal van half april tot augustus) water stagneert in poelen en plassen binnen het plangebied. Tevens dient voorkomen te worden dat er hopen zand braak liggen gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november tot maart), waar de Rugstreeppad zich in kan ingraven.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Er zijn geen voortplantings- en overwinteringslocaties aangetroffen. Op basis van de specifieke biotooeisen die deze soort stelt en die ontbreken binnen het plangebied kan de aanwezigheid van deze soort worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in en rond het plangebied (0-1km) en dat de Otter (wnb-hrl) voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor beide soorten geldt dat deze specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. De beide locaties binnen het plangebied voldoen niet aan deze eisen. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis en de Otter kan hiermee worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt tevens dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1km) en Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis en Watervleermuis (1-5km) (allen wnb-hrl). Locatie 1 is niet geschikt als leefgebied voor vleermuizen, door de afwezigheid van bebouwing voor verblijven en hoge opgaande vegetatie om te foerageren. De schuren van locatie 2 zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door de enkelwandige muren en de golfplaten daken is er geen constant microklimaat mogelijk. De aanwezige bomen kunnen deel uit maken van foerageergebied. Deze bomen blijven echter behouden. De bomen zijn niet geschikt al verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Er zijn ook geen sporen (uitwerpselen, krijtstrepen) aangetroffen. Er kan eventueel een vliegroute aanwezig zijn aan de noordoost- en oostkant van het plangebied. Hier vinden geen werkzaamheden plaats. De werkzaamheden, zoals de sloop van de schuren, zal geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties vleermuizen.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en de Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in en rond het plangebied (0-1km). Voor beide soorten geldt dat er geen geschikt leefgebied aanwezig is. Er is voor de Groene glazenmaker geen Krabbenscheervegetatie, die nodig is voor de voortplanting. In de sloten ontbreekt het aan voldoende ondergedoken waterplanten die de Platte schijfhoren prefereert als leefgebied. De aanwezigheid van deze soorten kan hiermee worden uitgesloten.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Regelink Ecologie en Landschap, *Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming in het kader van soortenbescherming*, november 2016.
3. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
4. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016
5. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
6. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
7. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014
8. NDFF- quickscanhulp.nl05-05-2017 14:37:12
9. D.B. Kruijt & L.S.A. Anema, Bureau Waardenburg BV. *Inventarisatie Blok 5 en Binnenpolder Nader onderzoek diverse beschermde soorten conform de Flora- en Faunawet*, november 2016.
9. Royal HaskoningDHV, *Inventarisatie polder Reeuwijk Blokken 1&5 Onderzoek beschermde flora en fauna*, maart 2013

Geraadpleegde internetsites:

10. www.rijksoverheid.nl
11. www.bij12.nl
12. www.rvo.nl
13. www.ravon.nl
14. www.vleermuis.net
15. www.zuid-holland.nl
16. www.zoogdiervereniging.nl
17. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
18. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
19. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

